

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΑΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΤΑΣ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΑΣ ΤΗΙ ΚΥΡΙΑΚΗΙ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ.

ΠΛΑΣΑΙ αἱ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαι διὰ πολλῶν ἐπαίνων ἔζεφον τὸν ἀξιεπαινετώτατον εὐαγγελιστὴν Δουκᾶν, ἐπειδὴ συνέγραψε τὸ ἄγιον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ εὐαγγέλιον· Μαρτυρεῖ τοῦτο λαμπρᾶ τῇ φωνῇ

|| ὁ ἔνδοξος ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους δευτέρᾳ ἐπιστολῇ αὐτοῦ, λέγων περὶ τοῦ Δουκᾶ· Οὗ ὁ ἐπαίνος ἐν τῷ εὐαγ-^{2, εἰρ. 8.} γελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Η 'Ε-^{18.} κότου δὲ καὶ τὰς πράξεις τῶν ἀποστόλων

Ιων. 15.
26.

συγγράψας ἐκοινολόγησεν ὁ πανσέβαστος,
πᾶσαι αἱ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαι ὑμνολογοῦσιν
αὐτὸν οὐ μόνον διὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ
εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σύνθεσιν
τῶν πράξεων δόξαν καὶ εὐχαριστίαν προσ-
φέρομεν αὐτῷ πάντες οἱ εὐσεβεῖς ἄχρι τῆς
σήμερον διὰ τοῦτο τὸ ἄγιον Βιβλίον, διὸ οὖν
ἡμᾶς ἐδίδαξε δόγματα πίστεως ἄγια καὶ
σωτήρια· ὑπεσχέθη μὲν ὁ θεάνθρωπος εἰς
τοὺς ἀγίους αὐτοῦ μαθητὰς τὴν ἀποσολὴν
τοῦ παναγίου πνεύματος, εἰπὼν· «Οταν
» δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος, θν ἐγὼ πέμψω
» ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός· τὸ πνεῦμα τῆς
» ἀληθείας, ὁ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύε-
» ται· ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. » ἀλλὰ ταύτης τῆς ὑποσχέσεως τὴν ἐκπλή-
ρωσιν οὐδεὶς ἄλλος ἴστόρησεν, εἰμὴ δὲ Λου-
κᾶς ὁ πανυπερένδοξος. Αὐτὸς καὶ τὸ πότε
καὶ τὸ ποῦ, καὶ τὸ πῶς, καὶ τὸ πρὸς τί-
νας κατῆλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον, ἔτι δὲ
καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς θείας αὐτοῦ χά-
ριτος συντόμως, καθαρῶς, περιειστωμένως
κατὰ τὸ σύνηθες αὐτῷ θαυμασίως περιέ-
γραψεν. Ἐγένετο τοῦτο, εἶπεν, «Ἐν τῷ
πραξ. 2. 1. » συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντη-
κοστῆς. » Ἡμέραν δὲ πεντηκοστῆς λέγει τὴν πεντηκοστὴν ἡμέραν μετὰ τὴν Χριστοῦ ἀνάστασιν. Ἐκ τούτου δὲ πάν-
τες οἱ εὐσεβεῖς τὴν σήμερον, ἥτις ἐστὶν ἡ
πεντηκοστὴ ἡμέρα μετὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν
ἐωρτάσαμεν τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀνάστασιν,
πανηγυρίζοντες ἐορτάζομεν τῆς πεντηκο-
στῆς τὴν ἐορτὴν, ἥγουν τὸ μέγα μυστήριον
τῆς ἐν κόσμῳ ἐπιδημίας τοῦ παναγίου

πνεύματος, καὶ τῶν θείων αὐτοῦ χαρισμά-
των, ὅσων κατηξιώθη τὸ ἀνθρώπινον γένος·
τότε δὲ θεαρέστως ἐορτάζομεν, ὅταν ἀνα-
βιβάζωμεν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὴν θεωρίαν
τῶν ἐορταζομένων ὑποθέσεων· εὔκολα δὲ
ἀναβαίνει ὁ νοῦς εἰς τὴν θεωρίαν τῶν μὴ
βλεπομένων, ὅταν πίπτῃ εἰς τὰ ὄντα ἡμῶν
ὁ περὶ τούτων λόγος. Μετὰ προσοχῆς οὖν
καὶ εὐλαβείας ἀκούσατε δοσα περὶ τῆς σή-
μερον ἐορτῆς δὲ ἵερὸς Λουκᾶς ἴστόρησεν,
ἵνα θεοπρεπῶς ἐορτάσαντες, ἀπολαύσητε
τῆς τοῦ θεοῦ εὐλογίας καὶ χάριτος.

Ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡ- πραξ. 2. 1.
μέραν τῆς πεντηκοστῆς, ἥσαν ἀπαν-
τες οἱ ἀπόστολοι διοιθυμαδὸν ἐπὶ
τὸ αὐτό.

Μετὰ τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν τοῦ πραξ. 1.
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ οἱ ἐνδεκα ἀπόστολοι,
καὶ τινες εὐλαβεῖς γυναικεῖς, καὶ ἡ ὑπερα-
γία Θεοτόκος Μαρία, ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὑπέστρεψαν
ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ἐλαιῶνος εἰς τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον, ἐν
Ὥ ἐμενον, ἀγένθησαν εἰς τὸ ἀνώγαιον τοῦ
οἴκου, δστις μετέπειτα ἐγένετο ἐκκλησία,
ἀνωτέρα τῶν ἀποστόλων ἐκκλησία ὀνομα-
ζομένη. Ἐκεῖ οὖν ἀπαντες οὗτοι διοιθυμα-
δὸν, τουτέστι μιᾶς ἐπιθυμίᾳ καὶ ἐνὶ σκοπῷ
μετὰ προσευχῶν καὶ δεήσεων περιέμενον
τὴν τοῦ ἀγίου πνεύματος κατάβασιν. Ἐ-
κεῖ δὲ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ Ματθίας
» Συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἐνδεκα ἀπο- πραξ. 2.

» σόλων. » Κατ' αὐτὴν δὲ τὴν πεντηκοστὴν ἡμέραν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἐν ᾧ ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, ἦσαν πάντες οἱ ἀπόστολοι ὅμοι συνηγμένοι εἰς τὸ αὐτὸ ἀνώγαιον, καὶ τὸν αὐτὸν ἔχοντες πόθον τῆς ἐπιδημίας τοῦ παναγίου πνεύματος.

^{πράξ. 2. 2.} Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἥχος, ὡςπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον, οὐ τὴν καθήμενοι. Καὶ ὥφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕγα ἔκαστον αὐτῶν.

^{πράξ. 2. 12.} «Ωρα τρίτη τῆς ἡμέρας, ἥγουν πρεῖς ὥρας πρὸ τῆς μεσημβρίας, ἐξαίφνης ἐγένετο τοιοῦτος κτύπος, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατερχόμενος, ὃποῖς γίνεται, ὅταν φυσᾶσφιδρὸς ἀνεμος. Ἐγέμισε δὲ ὁ ἥχος ὅλον τὸν οἶκον, ἐν τῷ ἐκάθιστοι οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς ὄντες ἐφάνησαν δὲ εὐθὺς γλῶσσαι πυροειδεῖς, αἵτινες διαμερισθεῖσαι, ἐκάθισαν ἐφ' ἓντας τοῦ αὐτῶν. Καὶ ἐν μὲν τῇ τρίτῃ ὥρᾳ κατέβη τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον, ἵνα φανερώσῃ τὰς πρεῖς ὑποστάσεις τῆς θεότητος ἐξαίφνης δὲ, ἵνα δείξῃ, ὅτι οἱ περιμένοντες τὴν τούτου κατάβασιν οὐκ εἶχον χρείαν ἐτοιμασίας, ἀλλ' ἦσαν καθαροὶ καὶ ἔτοιμοι πρὸς τὴν τούτου ὑποδοχήν. Ἐσήμαινε δὲ ὁ ἥχος τὴν τοῦ παναγίου πνεύματος ἐλευσιν, καθὼς καὶ ἡ φωνὴ ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς προπάτορας τὴν παρουσίαν

τοῦ θεοῦ, τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ περιπατοῦντος. Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ δὲ ὁ ἥχος, ἵνα πληροφορηθῶσιν, δτι αὐτὸς ὁ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναληφθεὶς Ἰησοῦς, οὐρανόθεν κατέπεμψε τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον, καθὼς εἰς αὐτοὺς ὑπέσχετο· καὶ ἥχος δὲ ὡσπερ πνοῆς, ἐπειδὴ «Τὸ πνεῦμα ὃπου θέλει πνεῖ.». Ἄλλα καὶ ^{Ιαζ. 3. 5.} βιαίας πνοῆς, διὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ χαρίσματος, τὸ ισχυρότερον τῆς προφητικῆς χάριτος. Πληροὶ δὲ ὁ ἥχος ὅλον τὸν οἶκον, ὡς πεπληρωμένην κολυμβήθραν αὐτὸν ποιῶν, ἵνα ἐκπληρωθῇ ἡ πρόρρησις τοῦ σωτῆρος, δοτις εἰπεν. «Τομεῖς δὲ βαπτισθήσεται ^{Πράξ. 1. 5.} σθε ἐν πνεύματι ἀγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.» Ἄμα δὲ καὶ ἵνα προκαταγγείλῃ, δτι καθὼς τόπε ἐπληρώθη θείας χάριτος ὅλος ὁ οἶκος, ἐν τῷ ἦσαν καθήμενοι οἱ μαθηταί, οὕτω μετὰ ταῦτα ἐμελλε πληρωθῆναι τῶν χαρισμάτων τοῦ ἄγιου πνεύματος ἡ οἰκουμένη, ὃπου αἱ τῶν εὐσεβῶν ἐκκλησίαι. Γλῶσσαι δὲ διαμεριζόμεναι ἐφάγησαν, τὸ πολύγλωσσον σημαίνουσαν χάρισμα, ὃπερ ἐλαθεν ἐκαστος τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κηρύττῃ τοῦ θεοῦ τὰ μεγαλεῖα. Βλέπε δὲ, δτι ἡ πολυγλωττία καὶ ποινὴ ἐγένετο καὶ δῶρον καὶ δτε μὲν ἐγένετο ποινὴ, ἐμέρισε τοὺς ἀνθρώπους εἰς πολλὰ ἔθνη, καὶ πολλοὺς τόπους. δτε δὲ ἐδόθη ὡς δῶρον, συνήγαγε πάντα τὰ ἔθνη εἰς ἐν ἔθνος, τὸ χριστιανικὸν, καὶ εἰς μίαν ἐκκλησίαν τὴν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ διὰ μὲν τοῦ, «Ωσεὶ πυρὸς,» ἐφανέρωσε τὴν δραστικὴν ἐνέργειαν, καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος διὰ δὲ τοῦ,

« Ἐκάθισεν ἐφ' ἕνα ἔκαστον αὐτῶν, » τὸ μόνιμον καὶ στερεὸν τοῦ χαρίσματος. Σημείωσαι δὲ τὴν ἀκριβολογίαν τοῦ συγγραφέως, μᾶλλον δὲ τοῦ παναγίου πνεύματος τοῦ διὸ αὐτοῦ λαλοῦντος οὐκ εἶπεν, ὅτι φερομένης πνοῆς θιαίας, ἀλλ' ὅτι φερομένης πνοῆς θιαίας ὄμοιώς οὐκ εἶπε, γλῶσσαι πυρὸς, ἀλλὰ γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός· ἵνα μὴ νομίσῃς, διτι τὸ πνεῦμα τὸ ἀγιόν ἐστι πνοὴ, ὅτι πῦρ, ὅτι ἀκλο τι οὐλικόν, ἀλλὰ διὰ τῆς ὄμοιώσεως καταλάβῃς τὰ διὰ αὐτῆς δηλούμενα μυστήρια. Παράβαλε δὲ, ἐὰν θέλῃς, ταῦτα μετὰ τῶν ἐν τῷ Σινᾶ ὅρει γενομένων, διτε ὁ θεὸς κατέβη ἐν αὐτῷ, ἵνα καταλάβῃς, διτι ὁ αὐτὸς θεός ἐστι καὶ ὁ ἐν τῷ ὅρει τῷ Σινᾶ λαλήσας, καὶ ὁ ἐν τῷ ὑπερώῳ, ἐν ᾧ ὅταν οἱ μαθηταὶ, κατελθῶν. Ἐν τῷ Σινᾶ προκαταγγέλλεται ὅτι ἡμέρα τῆς τοῦ θεοῦ καταβάσεως, ἵνα ἔτοιμασθῶσιν οἱ ἀνέτοιμοι Ιουδαῖοι. « Καὶ » εἶπε τῷ λαῷ, γίνεσθε ἔτοιμοι· » ἐν τῷ ὑπερῷ ἐξαίφνης ὅτι ἔλευσις τοῦ ἀγίου πνεύματος, ἐπειδὴ οἱ τοῦ Χριστοῦ μαθηταὶ ὅταν ἔτοιμοι πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τῶν θείων αὐτοῦ χαρίσμάτων. Ἐκεῖ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὥδε τῇ ὥρᾳ τῇ τρίτῃ, διὰ τὸ τῆς θεότητος τρισυπόσατον ἀλλ' ἐκεῖ, « Γεννηθέντος πρὸς ὅρθρον, » ἦγουν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας, ἐπειδὴ τότε ἐγένετο ὅτι ἀρχὴ τῆς ἐγγράφου νομοθεσίας· ὥδε δὲ ἐγγὺς τῆς μεσημέρινῆς ὥρας, ἐπειδὴ φωταγῶς ἐξέλαμψε τοῦ εὐαγγελίου τὸ κήρυγμα· ἐκεῖ φωναὶ καὶ σάλπιγξ ἤχει μέγα διὰ τὸ ακληροκάρδιον τῶν ἀκουούντων Ιουδαίων·

ὥδε ὅτιος οὐχὶ πνοῆς θιαίας, ἀλλ' ὄσπερ φερομένης πνοῆς θιαίας, ἐπειδὴ κατὰ τὸν τοῦ προφήτου λόγον, σάρκιναι καρδίαι ἀντὶ τῶν λιθίνων ἐδόθησαν εἰς τοὺς εἰς Χριστὸν πιεσέσαντας. Εἰς τὸ Σινᾶ νεφέλη γνοφώδης καὶ καπνὸς, « Σκιὰν γὰρ εἶχεν ἐφρ. 10. 1. » ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν· » εἰς τὸ ὑπερῶν γλῶσσαι λάμπουσαι ὡς πῦρ, ἐπειδὴ ὅτι εὐαγγελικὴ διδασκαλία, περιάρασα 3. Κρ. 3. τὸ κάλυμμα τοῦ νόμου, ἐφανέρωσε τὴν ἐννοιαν τῶν νομικῶν συμβόλων. Εἰς τὸ Σινᾶ ἀστραπαὶ, ἐπειδὴ αἱ ἀστραπαὶ φαίνονται μὲν, πλὴν παρέρχονται, καθὼς ἐφάνησαν, πλὴν παρῆλθον τὰ τοῦ νόμου ἔθιμα· εἰς τὸ ὑπερῶν γλῶσσαι ὡσεὶ πυρὸς καθήμεναι, ἐπειδὴ ὅτι εὐαγγελικὴ χάρις οὐ παρέρχεται, ἀλλ' εἰς αἰῶνας ἀπεράντους διαμένει. Ταῦτα οὕτως ὡκονόμησεν ὅτι ὑπερτάτη καὶ πάνσοφος τοῦ θεοῦ πρόνοια, ἵνα βλέποντες τὴν διμοιότητα καὶ τὴν ἀναλογίαν τῶν συμβόλων τῆς ἐν τῷ Σινᾶ παρουσίας αὐτοῦ, καὶ τῆς ἐν τῷ ὑπερῷ ὡς ἐπιδημίας τοῦ παναγίου αὐτοῦ πνεύματος, πιστεύωμεν, διτι εἰς καὶ ὁ αὐτὸς θεός ἐστιν; ὁ καὶ εἰς τὸ Σινᾶ νομοθετήσας, καὶ εἰς τὸ ὑπερῶν δοὺς τοῦ θείου πνεύματος τὰ χαρίσματα. Τούτων τῶν θείων χαρισμάτων τὴν ἐνδείξιν καὶ ἐνέργειαν περιγράφουσι τὰ ἔξτης.

Καὶ ἐπλήσθησαν ἀπαντες πνεύματος ἀγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν πακ. 2. 4. ἐτέραις γλῶσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι.

Τὸ, ἐπλήσθησαν ἀπαντες πνεύματος ἀ-

γίου, σημαίνει, ὅτι οἱ θεῖοι ἀπόστολοι, καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτοῖς τότε εὑρεθέντες ἐν τῷ ὑπερῷῳ, οὐκέταν μόνον τὸ χάρισμα τῶν γλωσσῶν, ἀλλὰ τὸ πλήρωμα πάντων τῶν χαρισμάτων τοῦ παναγίου πνεύματος· ἐν δὲ τούτων ἦν τῶν γλωσσῶν τὸ χάρισμα· τούτου δὲ ἐμνημόνευσεν ὁ μακάριος Λουκᾶς, ἐπειδὴ τοῦτο τότε εὐθὺς ἐφανερώθη, τὰ δὲ ἄλλα μετὰ ταῦτα. Ἡρξαντο, λέγει, εὐθὺς μετὰ τὴν κάθιδον τοῦ ἀγίου πνεύματος λαλεῖν οὐδὲ διὰ τῆς πατρικῆς αὐτῶν γλώσσης, ἀλλὰ δὶς ἐπέριν διαλέκτων. «Ἐλάλουν δὲ καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου» αὐτοῖς, ἤγουν ἐκεῖνα τὰ λόγια ἐλάλουν, δσα ἔβαλλεν εἰς τὸ σόμα αὐτῶν τὸ πνεῦμα τὸ ἀγιον. Ἰδοὺ οὖν ἐπληρώθη καὶ αὗτη ἡ προφητεία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δισις εἶπε περὶ τῶν πιστευσάντων εἰς αὐτόν· «Γλώσ-
σαις ^{λέσχ.} 16 ν σαὶς λαλήσουσι καὶ γαῖς. » Ἄλλ' ἀρά γε πάσας τὰς ἐν τῷ κόσμῳ διαλέκτους ἐλάλουν οἱ ἀπόστολοι, ἢ τινὲς μόνον, δσαι δηλονότι ἀναγκαῖαι ἦσαν διὰ τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας ἀκροατάς; Περὶ τούτου ἐσιώπησεν ὁ ἴσορικός. Ἐπειδὴ δμως πάντες οἱ ἐκεῖ τάπε εὑρεθέντες, ἀκούοντες τοὺς ἀποστόλους λαλοῦντας διὰ τῆς πατρικῆς γλώσσης ἐνὸς ἐκάσου αὐτῶν, ἐθαύμαζον, λέγοντες· «Καὶ
πραξ. 2. » πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἔκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἐγεννήθημεν; » φανερόν ἐστιν, ὅτι ἐλάλουν καὶ τὴν τῶν Πάρθων καὶ Μήδων καὶ Ἐλαμιτῶν, καὶ τὴν ἐλληνικὴν, καὶ τὴν αἰγανῆτιν, καὶ τὴν ῥωμαϊκὴν, καὶ τὴν ἀραβικὴν, καὶ πάσαν ἄλλην διαλέκτον, λαλούμενην καὶ ἐννοούμε-

νην ὑπὸ τῶν τάτε ἐκεῖ συναθροισθέντων. Οὐ μόνον δὲ τότε, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάλουν διαφόροις γλώσσαις, ὡς φαίνεται ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώτῃ ἐπιστολῇ τοῦ Παύλου. Οὐ μόνον δὲ αἱ ἀπόστολοι ἐλπίζοντο ^{1. Κρ.} _{12.} τὸ χάρισμα. ἀλλὰ μετ' αὐτοὺς καὶ ἄλλοι θεοφιλεῖς ἄνδρες ἐλαβον ταῦτα, ὡς μαρτυρεῖ ὁ ἐν ἀγίοις Εἰρηναῖος, λέγων, ὅτι ἦκουσε πολλοὺς ἀδελφούς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔχοντας ^{Εἰρην. 6. 5.}
_{χ. 6. σ. 29η.} προφητικὰ χαρίσματα, καὶ διὰ τοῦ πνεύματος λαλοῦντας παντοδχπαῖς γλώσσαις.

«Ἡσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλήμ κατοι- πραξ. 2. κοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

«Οσοι κατήγοντο ἐκ τοῦ γένους τῶν Ιουδαίων, ἐκ προγόνων δὲ κατώκουν εἰς ξενικοὺς τόπους, ἐκεῖνοι, καν Ιουδαῖοι ἦσαν κατὰ τὸ γένος καὶ τὴν θρησκείαν, ἐλάμπανον δμως τὴν ὄνομασίαν ἐκ τοῦ τόπου τῆς κατοικίας αὐτῶν. δθεν ἐλέγαντο Πάρ- δρ. 1. ππ. θαι, Μῆδοι, Ρωμαῖοι, Ἀλεξανδρεῖς, Ἀντιο- 2. Χεῖς. Τοὺς τοιούτους οὖν ὁ θεηγόρος Λουκᾶς πρῶτον μὲν ὠνόμασεν Ἰουδαίους ἐκ τοῦ γένους καὶ τῆς θρησκείας, ἐπειτα κατωτέρω Πάρθους, καὶ Μῆδας, καὶ Ἐλαμίτας ἐκ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ αὐτοὶ ἐκ προγόνων κατώκησαν. ἐκ τούτων δέ τινες, δσους δηλαδὴ κατωτέρω δνομασὶ ἐπαριθμεῖ, εὐλαβεία τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου κινούμενοι, ἐλθεῖτες κατώκησαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἥπερ τοὺς τρεῖς καστρ

ἔτους τὰς τρεῖς ἑορτὰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου
^{4.οὐ}
^{16.} διορισθείσας. Τοιοῦτοι οὖν εὐλαβεῖς Ἰουδαῖοι εὑρέθησαν κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλήμ κατ' ἔκεινην τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς, ἐν ᾧ κατῆλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους. Δυσπαράδεκτον δὲ ἐσι τὸ, δτι αὐτοὶ ἦσαν «Ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν» διότι ἀσυγχριτῶς περισσότεροι ἦσαν τότε τὰ ἔθνη ἔκεινων τῶν ἔθνῶν, ὅσα ὁ Λουκᾶς ὄνομαστὶ ἀναφέρει· μήπως οὖν αὐτὸς ἀνεβίβασε τὸν νοῦν αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἀρχηγὸν πάντων τῶν ἔθνῶν, ἥγουν ἐπὶ τοὺς δέκα καὶ ὅκτω ἐγγόνους τοῦ Νῶε, ἵδων δὲ τότε ἐν Ἱερουσαλήμ δέκα καὶ ὅκτὼ ἔθνη, ὃν τὰ ὄνόματα κατωτέρω ἡρίθμησε, διὰ τοῦτο εἶπε τὸ, «Ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν»; «Ἡ μήπως ἐλάλησε κατὰ τὸν κοινὸν τρόπον τοῦ λέγειν; ἡμεῖς πολλάκις ἀντὶ τοῦ, πολλὰ πράγματα, λέγομεν πάντα τὰ πράγματα· καὶ ἀντὶ τοῦ, πολλοὶ ἀνθρώποι, λέγομεν πάντες οἱ ἀνθρώποι. Βλέπομεν δὲ, δτι καὶ ἡ θεία γραφὴ μετέρχεται τοὺς τοιούτους τρόπους, «Πάντες ἔξέχλιναν», λέγει δι προφήτης Δαβὶδ, ἀντὶ τοῦ, πολλοὶ ἔξέχλιναν. Καὶ, «Ἀναβαίνουσιν ἔως τῶν οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουσιν ἔως τῶν ἀβύσσων.» Ο δὲ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἶπεν· «Οὐδὲ αὐτὸν οἴμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία.» Κατὰ τὸν αὐτὸν οὖν τρόπον καὶ ὁ θεῖος Λουκᾶς ἀντὶ τοῦ, ἕων ἔθνῶν, εἶπεν, ἀπὸ παντὸς ἔθνους. Τι ἦσαν οἱ τοιοῦτοι Ἰουδαῖοι ἀκούσαντες· ἀφενόμενον θαῦμα τῶν ἔθνων;

Γένομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, προξ. 2. συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη δτι ἥκουσον εἰς ἔκαστος τῇ ἴδιᾳ διαλέκτῳ λαλοῦντων αὐτῶν. Ἐξίσατο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἄλληλους· οὐκ ἴδου πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι, Καὶ πῶς ημεῖς ἀκούσομεν ἔκαστος τῇ ἴδιᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἐγενήθημεν;

Οτε τὸ πολύγλωσσον πλῆθος τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ἥκουσε ταύτην τὴν φωνὴν, ἥγουν τὸν ἥχον τὸν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατερχόμενον εἰς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ ἦσαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, τότε συνέδραμον πάντες ἔκει, ἵνα μάθωσι, τὶ ἀρά γε ἥκολούθησεν. Ἐκεῖ δὲ ἐλθὼν τὸ πλῆθος, Συνεχύθη, λέγει, ἥγουν ἐταράχθη ὑπὸ τοῦ θάμβους, καθότι καθεὶς αὐτῶν ἥκουε τοὺς ἀποστόλους λαλοῦντας τὴν πατρικὴν αὐτοῦ διάλεκτον· καὶ πρῶτον μὲν ἐταράχθη ὁ νοῦς αὐτῶν ἐπὶ τῷ παραδόξῳ ἀκούσματι, ἐπειτα θάμβος καὶ ἔκστασις περιέλαβεν αὐτούς· ἥρωτα δὲ ὁ εἰς τὸν ἔτερον, λέγων· οὗτοι οἱ ἀνθρώποι, οἵτινες λαλοῦσι διὰ τοσούτων διαφορῶν διαλέκτων, οὐκ εἰσὶ πάντες Γαλιλαῖοι, ἥγουν ἀμαθεῖς τῶν γλωσσῶν ἡμῶν; πῶς οὖν ἔκαστος ἡμῶν ἀκούει ἀπὸ τοῦ σόματος αὐτῶν τὴν ἴδιαν αὐτοῦ διάλεκτον;

ταῖ, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον τε καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἀραβεῖς ἀκούομεν λαλοῦντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ.

Εἰς τοῦτο τὸ πλῆθος, ἔλεγον αὐτοὶ μεταξὺ ἀλλήλων, εὑρίσκονται Πάρθοι, καὶ Μῆδαι, καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ οἰκήτορες τῆς Μεσοποταμίας, τῆς Ἰουδαίας τε καὶ Καππαδοκίας, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἀσίας, τῆς Φρυγίας καὶ Παμφυλίας, τῆς Αἴγυπτου καὶ τῶν μερῶν τῆς Διβύης τῆς ἐν τῇ Κυρήνῃ· οὐ μόνον δὲ οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν Ιερουσαλήμ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐλθόντες ἔξεινοι Ῥωμαῖοι, καὶ Ἰουδαῖοι, καὶ προσήλυτοι, ἥγουν ἐξ ἔθνων πρὸς τὴν Ἰουδαϊκὴν προσελθόντες πίστιν, καὶ οἱ Κρῆτες καὶ οἱ Ἀραβεῖς· καὶ ὅμως πάντες ἀκούομεν αὐτοὺς τοὺς Γαλιλαίους λαλοῦντας διὰ τῶν ἡμε-

τέρων γλωσσῶν τοῦ θεοῦ τὰ μεγαλεῖα. Σὺ δὲ μὴ θαυμάσῃς ἀκούων, ὅτι εἰς τόσα μέρη τῆς γῆς διεσπαρμένοι ἦσαν οἱ Ἰουδαῖοι, συζῶντες μετὰ τοσούτων ἔθνων, ἐξ ὧν καὶ τὰς ὄχομασίας ἐλάμβανον· διότι πολλοὺς μετεκόμισαν εἰς μὲν τὰ ἀνατολικά μέρη οἱ Βασιλεῖς τῶν Ἀσσυρίων, τομέσιν ^{1. Περ. 2. 26.} ὁ Θαγλαφαλλασάρ, καὶ ὁ Σαλμανασάρ, ^{4. Βασ. 18. 11.} καὶ ὁ Βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος Ναβουχο- ^{4. Βασ. 24. 14.} δονόσορ· εἰς δὲ τὴν Αἴγυπτον ὁ Νεχαὼ, ὁ Βασιλεὺς τῆς Αἴγυπτου· ^{4. Βασ. 25. 26.} «Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ^{4. Βασ.} » δὲ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ οἱ ἄρρενες χοντες τῶν δυνάμεων κατέφυγον εἰς τὴν Αἴγυπτον, διὰ τὸν φόβον τῶν Χαλδαίων. ^{4. Βασ.} «Πολλοὶ δὲ καὶ εἰς τὰ δυτικὰ μέρη ἐλθόντες κατωκησαν εἰς τὴν Ρώμην, ἐξάτου οἱ Ῥωμαῖοι ὑπέταξαν αὐτούς. Θαύμασον δὲ μᾶλλον τὴν εὐσπλαγχνικὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν, ἥτις ὠκονόμησεν, ἵνα τοσούτον πλῆθος ἀνθρώπων ἐτερογλώσσων εὔρεθη τότε εἰς τὴν Ιερουσαλήμ, καὶ συντρέξῃ εὐθὺς εἰς τὸν οἶκον, ὅπου ἦσαν καθήμενοι οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀκούσῃ τὸ παράδοξον θαῦμα, ἥγουν ἀνθρώπους ἀγραμμάτους, λαλοῦντας διὰ τοτούτων διαφόρων γλωσσῶν. » Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐπί- ^{4. Βασ. 41.} σευσαν ἐν ἔκεινῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐβαπτίσθησαν ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. »